

Artamis

LEG & LÆRING

Et professionelt samarbejde

30. MARTS 2017
RENÉ LØKKE LAUSDAHL

"Læring gennem leg"

Et professionelt samarbejde

Af pædagogstuderende René Løkke Lausdahl

Ifølge den nye folkeskolereform, som blev igangsat i august 2014, skal pædagoger varetage understøttende undervisning i folkeskolen. Dette er dog ikke alt. Pædagogerne skal også kunne varetage andre undervisningsopgaver i indskolingen. Dette er med til at skabe et vrid i skoleopsætningen og gennemtvinge en ny form for tværprofessionelt samarbejde. Dette samarbejde er på samme tid en nedbrydning af lærernes "monopol" på undervisning.

Der er forskellige metoder til at skabe et samarbejde omkring læringen i skolen, hvor man kan inddrage pædagogen. Nogle af dem kunne være "én lærer, én assistent", her er det læreren som underviser og så vil pædagogen stå på siden og observere undervisningen. Det er en metode som hyppigt bliver benyttet, fordi pædagogen så har en mulighed for at hjælpe de elever, som kan være udfordret. En anden mulighed er at lave "Alternativ (støttende) undervisning", hvor man kan tage de elever, som har sværere ved undervisningen og tilrettelægge et forløb, som passer til dem, med samme læring som klassen, men under andre forhold. Det behøver dog ikke kun at være de svage, som påvirkes her. Det kan også tilgodeses de stærke i klassen, så de bliver mere udfordrede.

Andre typer for samarbejde kan være "stations undervisning", "parallel undervisning" eller "team undervisning".

Grunden til at man vælger disse to undervisningsformer kan skyldes mange ting, såsom manglende information, manglende tid til at sætte et oprigtigt samarbejde op eller endda manglende overblik mm. disse ting er ikke kun begrænset til lærerne. Alle skal være åbne overfor et samarbejde, hvis det skal fungere og man ender ud i at falde for det dobbelte pres.

Hvad er rollespil

Rollespil er mange forskellige ting. Og netop på grund af de mange forskellige genrer har rollespil altid noget at byde på. To genrer, som vil være gennemgående her, er LARP, også kaldt Live Action Role Play, og brætspil.

Brætspil

Et rollespilsbrætspil så som "Dungeons & Dragons" eller "World of Warcraft" tager udgangspunkt i allerede etablerede verdner. Men man kan også skabe sit eget brætspil med egne regler og formål. Brætspilsformen kan bidrage til børnenes læring og dannelse indenfor eksempelvis samarbejde, strategisk tænkning, logik og sågar matematik og andre skolefag. Kravene for succes ligger i at reglerne er til at forstå og hvis spillet skal bruges til læring skal udfordringsgraden passe til det deltagende niveau, så deltagerne ikke falder ud af FLOW.

LARP

I et LARP spil bliver deltagerne sat ind i en verden, som kan være hvad og hvor som helst, kun fantasien sætter grænserne. Man opstiller så forskellige narrative fortællinger, som bidrager til at deltagerne ser verden for sig. Denne fortælling og opsætning hjælper med til at deltagerne ikke føler nederlag så stærkt, hvis et skulle komme, da det ikke er dem selv men den karakter de spiller, der går igennem tingene i spillet. Mange ting her kan give et anderledes syn på skolen, SFO'en, lærerne, pædagogerne og endda hinanden. Man kan her, igennem det fælles tredje, skabe relationer som ellers kunne have været svære at etablere på anden vis.

Bare leg eller en mulighed

Rollespil er i mange år blevet set som en leg eller en hobby for "nørder". Men på trods af dette åbnede Østerskov efterskole i 2006 dørene for elever, som gerne ville have læring og rollespil på en gang. Det er blevet populært og i 2015 åbnede Danmarks anden rollespilsefterskole, EPOS i Sønderjylland, op for nye muligheder. Rollespil giver en mulighed for personer, som ikke ellers ville finde lysten til at lære vha. en klassisk metode, med klassebaseret undervisning bag et skrivebord, til at opnå læring på en anderledes måde. Dette gælder især drenge. Hvis en læringsproces kan ske igennem en aktivitet, som i sig selv både er et mål gennem læringen og en belønning, er der tale om en FLOW-tilstand og en indre motivation hos deltagerne, som vil skabe læringen i anderledes rammer.

Hvordan fungerer det

Et læringsrollespil og mange rollespil som ikke specifikt er knyttet til læring, er bygget op som vist på billedet herunder. Opsætningen tager udgangspunkt i fire forskellige rammer. Disse rammer kan tilsammen skabe den læring og dannelse, som pædagogerne og lærerne skal give til eleverne på SF-området i dag. Det er derfor vigtigt at rammerne er rigtigt opsatte og forklaret, så alle kan deltage.

Opsætningen herunder er taget fra forskningsprojektet "Rollespil som kreativ og motiverende læringsplatform". Ved at benytte denne opsætning skaber man nogle rammer for læring, som kan gå ud over det normale og herved skabe en anderledes motivationsform, samt giver en anden mulighed for inklusion, som kan styrke sammenholdet i klasserne.

Narrativ ramme

Som det ses i figuren er den narrative ramme det som alle de andre punkter tager afsæt i. Det er derfor vigtigt at denne er så bred at de andre punkter kan holde sig inden for rammerne. Denne fortællings metode er didaktisk baseret på de narrative læringsteorier.

Det er derfor vigtigt at etablere en narrativ fortælling, som skaber indblik, ikke kun i den verden som eleverne skal indleve sig i, men også en som kan fange dem og vise dem hvilke elementer som indgår, mulige roller, regelsæt der skal overholdes samt giver et mindre indblik i det faglige forløb.

Spildynamik

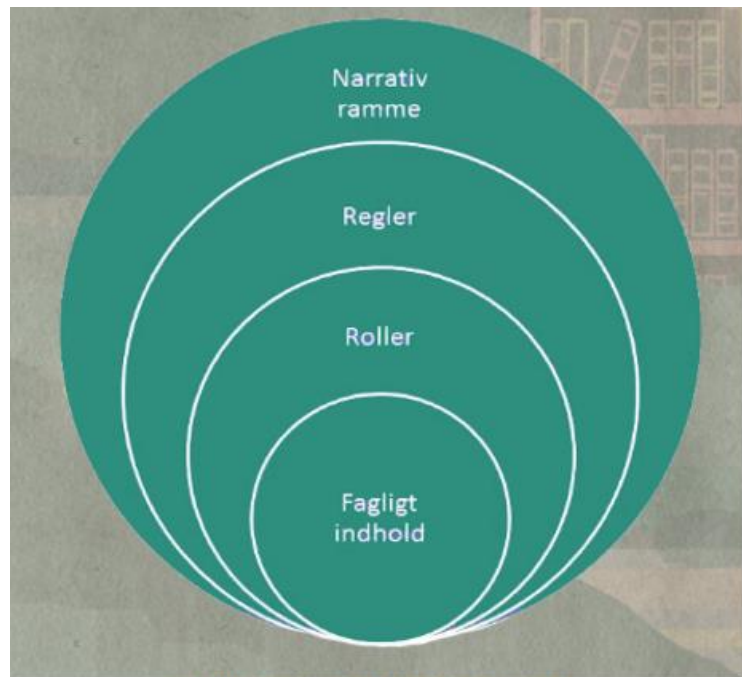
Spildynamikken omhandler de ting som giver spillet sin struktur og retningsgivende elementer. Det er her man snakker om "regler" og "roller". Det er disse ting, som tydeliggør muligheder og gør at rammerne for læringen under det faglige indhold bliver synlige.

Regler

Det er vigtigt at regelsættet passer til fortællingen, læringen og de sociale opsætninger, man prøver at påvirke. Det er derfor vigtigt at have et regelsæt klart, der kan videreformidles til eleverne, så alle kan agere og deltage på korrekt vis. Der kan forekomme individuelle regler, som hæfter sig på enkelte roller. Det er en god måde at skabe både en inklusionseffekt og en balance, som gør at alle kan deltage.

Roller

Rolleopsætningen kan gøres fri eller den kan gøres fast. Hvis man vælger en fri struktur kan man skabe en dynamik, som gør at eleverne opnår selvbestemmelse i deres læringsproces. Det er dog vigtigt at have enkelte rammer de kan vælge indenfor. Rollerne skal passe til historien og reglerne for at skabe en samhörighed.

taget fra hjemmesiden: <http://www.rollespil.nu/hvad-er-laering-rollespil.html>

Det er vigtigt at drage noget kendt ind over spillet så alle kan have en forudsætning for at deltage

Fagligt indhold

Det faglige indhold vil tage udgangspunkt i de lokale læreplaner og vil derfor kunne skifte fra skole til skole. Det er dog vigtigt at have for øje hvilken form for spil man ønsker, inden man inddrager alle fag. Hvis man f.eks. vil opstille et læringsforløb, som strækker sig over en lang periode, en måned eller mere, kan man inddrage alle fag. Hvis man derimod vil lave et kort forløb, en temauge eller lignende, vil man skulle sætte fokusområdet. Under det faglige indhold er det vigtigt at have alle parterne, som indgår i samarbejdet, for øje.

Hvad får man ud af det

Inklusion

I et læringsrollespil vil deltagerne kunne vise andre sider af sig selv og også opdage styrker som ellers ikke ville komme til syne, hos dem selv og hos deres kammerater. Eleverne lærer gennem deltagelse. Ved at skabe en visualisering, som kan kædes sammen med viden, vil man kunne skabe en ny læringsmulighed for eleverne. Men ikke nok med det. Man kan også skabe en inklusionseffekt af f.eks. børn som har ADHD, ordblindhed og forskellige typer af handicap.

>>Visualisering er et eksempel på en helt basal måde at hjælpe barnet til at få overblik og skabe struktur på, som ofte er vanskeligt for børn med en ADHD-diagnose<<

Ph.d inklusionskonsulent og ekstern Lektor i pædagogik Tine Basse Fisker

http://edu.au.dk/fileadmin/edu/Asterisk/66/Asterisk_66_s13.pdf

En anden inklusionsmulighed ville også ligge i den kulturelle forståelse, man kan inkludere i spillet. Ved blandt andet at opsætte et tema omkring kulturforskelle kan man imødekomme integrationsproblematikker så vel som inklusionsproblematikker.

Et eksempel på inklusionsopsætningen kan man se ud fra det forløb, som blev benyttet på Helsingørskolen, afdeling Gurrevej. Her var spillet opsat i skoleregi for 6. årgang. I denne årgang var der ca. 26% af eleverne, som havde anden etnisk baggrund og ca. 30 % af eleverne havde en diagnose, her udover var der 4 elever som havde generelle indlæringsvanskeligheder. På trods af hvad der kunne blive set som udfordringer ved disse tal, blev det besluttet at man ville afprøve forløbet. Igennem forløbet begyndte eleverne at skifte deres hverdagsroller ud og påtog sig mange af de egenskaber deres karakteren i spillet havde. Enkelte bogligt svage elever begyndte at læse højt af opgaver for andre. Elever, der normalt var "urostifterne", påtog sig lederposter. Flow-opsætningen og indlæringen samt dannelsen af individerne skabte på den måde vha. spillet deltagende elever, som gerne ville tage imod læring og påvirkning fra lærerne. Hvis man tog pædagogerne med indover også i den type spil, ville man kunne få andre øjne på og skabe et bedre helhedsbillede af de elever, som er med til denne form for læringsafsæt.

Efter forløbet på Helsingør skolen, vurderede 54% af eleverne at deres faglige udbytte af spillet ligger langt over den normale undervisning og 33% mente at det ligger lidt over normalen.

Relationer

Relationer har en stor betydning for hvordan man interagerer i det sociale samfund. I et rollespil lærer man at interagere på forskellige måder. Man skaber sig relationer og skaber et rum, hvori man kan afprøve dem. Relationerne, som eleverne danner mellem klasserne, er nogle som ikke nødvendigvis ville være opstået naturligt. Men da deltagerne får et fælles tredje, som de kan relatere til, begynder de at

skabe sociale opsætninger på tværs af alder, årgange og måske endda skoler, hvis man går ind i et samarbejde med andre skoler og SFO'er i området.

>>jeg elsker det af hele mit hjerte. Det er så fedt at lege med – og skabe relationer på tværs af klasser. Jeg kan også mærke, at jeg får en masse street-credit oppe på skolen, fordi jeg giver den gas i Varda<<

Mette Sams s.14 – Børn&Unge #11 (23. juni 2016 47. årgang)

Det er vigtigt at skabe disse relationer og give børnene et rum, hvor de ikke kun lærer, men også har det sjovt imens. I henhold til forskningen dannes relationerne igennem samarbejdes funktionerne som bliver skabt i spillene. Eleverne bliver tildelt roller som alle har forskellige funktioner og muligheder. Gennem denne fremgang får eleverne øjnene op for at samarbejde på tværs af deres normale relationer og her ved skabe nye.

Tværprofessionelt samarbejde

Som reformen har set ud for folkeskolerne i Danmark siden august 2014, skal pædagogerne indgå som en del af skolerne. Dette kan ske igennem Understøttende Undervisning, i indskoling samt støtte eller hjælpeundervisere på mellemtrinnet og udskoling. Derfor er det vigtigt at det tværprofessionelle samarbejde fungerer.

Men hvor er samarbejdet

Det tværprofessionelle samarbejde skal ske allerede under planlægningen. Det er vigtigt at man inkluderer alle parter i planlægningen. Det er vigtigt at man, ikke kun under planlægningen men også under spillet, drager nytte af en teambaseret undervisning, hvor man inddrager begge professioner. Ved at gøre dette kan man vedtage en didaktik som er åben og tilgodeser begge professioner.

En mulighed, hvis ikke man skal gøre som EPOS og Østerskov efterskole og afholde et gennemgående spil over hele året, ville være at benytte rollespillet som et redskab til at skabe rammerne om de temauger, som afholdes i skolerne. Et eksempel på en skemaopsætning kan ses herunder.

EKSEMPEL PÅ UGESKEMA					
	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
8.25-10.05	Introduktion/ Anslag	Workshop I	Aktivitetsdag	Workshop II	Workshop II
10.05-10.20	Pause	Pause	Pause	Pause	Pause
10.20-12.00	Workshop I	Workshop I	Aktivitetsdag	Workshop II	Workshop II
12.00-12.40	Pause	Pause	Pause	Pause	Pause
12.40-14.20	Workshop I	Live rollespil I	Aktivitetsdag	Live rollespil	Klimaks

Taget fra hjemmesiden: <http://www.rollespil.nu/forioslashbsskabelon.html>

Gennem de forskellige workshops kan man drage nytte af pædagogerne og deres relationer til børnene for at skabe det FLOW som er nødvendigt for at indlæringen lykkes. Men også i et samarbejde

med lærerne kan pædagerne bruges under selve spillene. Ved at arbejde sammen kan man skabe en narrativ fortælling som kan være med til at skabe interesse for den læring, som er tiltænkt i læreplanerne.

En ekstra mulighed

Vi lærer alle sammen igennem hele livet og den bedste og nemmeste måde at lære ting på er imens man har det sjovt. De situationer, hvor man kan associere læring med noget sjovt, er der hvor man igennem æstetik har skabt en læring, som kan holde ved. Der er derfor mulighed for at man kan benytte denne form for læringsrollespil, ikke kun til at skabe bedre læring og dannelse hos børn, men også være med til at fremme det tværprofessionelle samarbejde generelt. Hvis brugt rigtigt og med et professionelt afsæt vil man kunne benytte denne form for læring til at styrke samarbejdet mellem professionerne ved at vise hvilke muligheder der eksisterer, hvis blot samarbejdet virker.

Ved at benytte et rollespil, som sætter alle deltagerne på lige fod med hinanden, og giver deltagerne forskellige roller og muligheder, kan vi skabe en situation som viser deltagerne at, ved at samarbejde, kommer man længere end hvis man kun ser på sit eget område. En mulighed kunne være at deltagerne skal løse en situation, dette kan være alt lige fra et flugt forsøg til en ekspedition til en ny planet. Deltagerne vil dog kun kunne bestemme ting selv, hvilket gør at man bliver nødsaget til at søge andre og bringe dem ind over problematikkerne.

Man kunne eksempelvis se på en mordsituation. En mand er blevet myrdet og man skal finde den skyldige. Der er en journalist, to betjente, to retsmedicinere, en privatdetektiv samt tre vidner. Hvis disse personer forsøger at finde frem til svarene alene, kun med den information som de hver især har, vil der være en ringe mulighed for at finde frem til den skyldige. Hvis de derimod arbejder sammen, samler alt deres information og ser sammenhængene, da vil man kunne finde frem til det rette resultat. Ligesom når man i skolen og fritidsområdet ser på børnene. Hvis ikke de forskellige professioner og medarbejdere samarbejder vil der hurtigt gå ting tabt og relationer vil kunne lide skade. Hvis man derimod går ind og samarbejder og ser det fulde billede vil man kunne skabe en bedre situation for barnet, som kan føre til bedre dannelse og læringspotentiale.

Litteraturliste:

Hjemmesider:

30-03-2017 - <http://www.rollespil.nu/>

- Projektleder - Lisa Gjedde. Ph.d., professor mso. reCreate, Institut for Læring og Filosofi.
- Lisser Rye Ejersbo, ph.d., lektor i Neuromatematik, DPU, AU.
- Mikkel Ploug, Cand. Pæd. Soc., konsulent.
- Janus Hecht, Cand. Merc. Fil., kommunikationskonsulent, reCreate, Institut for Læring og Filosofi.
- Lektor Jørgen Asmussen, VIA UC.
- Finn Horn, videnskabelig assistent DPU, AU. Konsulent.

30-03-2017 - <https://rolle-spil.com/>

- Projektleder - Lisa Gjedde. Ph.d., professor mso. reCreate, Institut for Læring og Filosofi.

30-03-2017 - <http://www.recreate.aau.dk/>

opsat gennem Aalborg university af:

- Lisa Gjedde. Ph.d., professor mso. reCreate, Institut for Læring og Filosofi.

30-03-2017 - https://issuu.com/lisagi/docs/l_ringsrollespil_i_skolen_til_iss

Udgivet af: Aalborg Universitet København & Recreate

- forfatter:
 - Lisa Gjedde. Ph.d., professor mso. reCreate, Institut for Læring og Filosofi.
- Bidrag af:
 - Lisser Rye Ejersbo, ph.d., lektor i Neuromatematik, DPU, AU
 - Mikkel Ploug, Cand. Pæd. Soc., konsulent
 - Janus Hecht, Cand. Merc. Fil., kommunikationskonsulent, reCreate, Institut for Læring og Filosofi

Bøger:

Ritchie, Tom og Tofteng, Ditte: Pædagog i skole og fritid – perspektiver på tværprofessionelt samarbejde i skolen, 1 udgave. 1 oplæg, Billesø & Baltzer Forlagene.

Artikler

30-03-2017 - http://edu.au.dk/fileadmin/edu/Asterisk/66/Asterisk_66_s13.pdf

- Ph.d inklusionskonsulent og ekstern Lektor i pædagogik Tine Basse Fisker

Børn&Unge #11 – 23. juni 2016 47. årgang

artikel – Pædagoger og lærere kæmper side om side for mere leg